

विपाकमभिजानन्तस्ते शिष्टाः शिष्टसम्पत्ताः । न्यायोपेता गुणोपेताः सर्वलोकहितैषिणः ।

सन्तः स्वर्गजिताः शुक्लाः सन्निविष्टाश्च सत्पथे । दातारः संविभक्तारो दीनानुग्रहकारिणः ।

सर्वपूज्याः श्रुतधनास्तथैव च तपस्विनः । सर्वभूतदयावन्तस्ते शिष्टाः शिष्टसम्पत्ताः ।

दाननिष्ठाः सुखालोकानामुवन्तीह च श्रियं । पीडया च कलत्रस्य मृत्यानाञ्च समाहिताः ।

अतिशक्त्या प्रयच्छन्ति सन्तः सद्भिः समागताः । लोकयात्राञ्च पश्यन्तो धर्ममात्महितानि च ।

एवं सन्तो वर्त्तमानास्त्वेधन्ते शाश्वतीः समाः । आर्हंसा सत्यवचनमानृशंसमथार्जवं ।

अद्रेहो नाभिमानश्च ह्रीक्षितिचा दमः शमः । धीमन्तो धृतिमन्तश्च भूतानामनुकम्पकाः ।

अकामद्वेषसंयुक्तास्ते सन्तो लोकसाक्षिणः । त्रीण्येव तु सतामाहुः सन्तः पदमनुत्तमं ।

नैवैव द्रुह्येद्दयाच सत्यञ्चैव सदा वदेत् । सर्वत्र च दयावन्तः सन्तः करुणवेदिनः ।

गच्छन्तीह सुसन्तुष्टा धर्मपस्थानमुत्तमं । शिष्टाचारा महात्मानो येषां धर्मः सुनिश्चितः ।

अनसूया क्षमा शान्तिः सन्तोषः प्रियवादिता । कामक्रोधपरित्यागः शिष्टाचारनिषेवणं ।

कर्म च श्रुतसम्पन्नं सतां मार्गमनुत्तमं । शिष्टाचारं निषेवन्ते नित्यं धर्ममनुव्रताः ।

प्रज्ञाप्रासादमारुह्य मुच्यन्ते महतो भयात् । प्रेक्षन्तो लोकवृत्तानि विविधानि द्विजोत्तम ।

अतिपुण्यानि पापानि तानि द्विजवरोत्तम । एतन्ते सर्वमाख्यातं यथाप्रज्ञं यथाश्रुतं ।

शिष्टाचारं गुणं ब्रह्मन् पुरस्कृत्य द्विजर्षभ ।

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि मार्कण्डेयसमाख्यापर्वणि ब्राह्मणव्याधसंवादे षडधिकद्विंशतोऽध्यायः ॥ २०६ ॥

॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ स तु विप्रमथोवाच धर्मव्याधो युधिष्ठिर । यदहमाचरे कर्म घोरमेतदसंशयं ।

विधिस्तु बलवान् ब्रह्मन् दुस्तरं हि पुराकृतं । पुराकृतस्य पापस्य कर्मदोषो भवत्ययं ।

दोषस्यैतस्य वै ब्रह्मन् विधाते यत्नवानहं । विधिना हि हते पूर्वं निमित्तं घातको भवेत् ।

निमित्तभूता हि वयं कर्मणोऽस्य द्विजोत्तम । येषां हतानां मांसानि विक्रीणामीह वै द्विज ।

तेषामपि भवेद्धर्म उपयोगेन भक्षणे । देवताऽतिथिमृत्यानां पितृणाञ्चापि पूजनं ।

आषड्यो वीरुधस्यैव पशवो मृगपर्क्षिणः । अन्नाद्यभूता लोकस्य इत्यपि श्रूयते श्रुतिः ।

आत्ममांसप्रदानेन शिविरौशोनरो नृपः । स्वर्गञ्च दुष्करं प्राप्तः क्षमावान् द्विजसत्तम ।

राज्ञो महानसे पूर्वं रन्तिदेवस्य वै द्विज । द्वे सहस्रे तु बध्यन्ते पशूनामन्वहं तदा ।

अहन्यहनि बध्यन्ते द्वे सहस्रे गवां तथा । समांसं ददतो ह्यन्नं रन्तिदेवस्य नित्यशः ।

अतुला कीर्त्तिरभवन्नृपस्य द्विजसत्तम । चातुर्मास्ये च पशवो बध्यन्त इति नित्यशः ।

अग्नयो मांसकामाश्च इत्यपि श्रूयते श्रुतिः । यज्ञेषु पशवो ब्रह्मन् बध्यन्ते सततं द्विजैः ।

संस्कृताः किल मन्त्रैश्च तेऽपि स्वर्गमवाप्नुवन् । यदि नैवाग्नयो ब्रह्मन् मांसकामाभवन् पुरा ।

भक्ष्यं नैवाभवन्मांसं कस्यचिद्विजसत्तम । अत्रापि विधिहृत्तश्च मुनिभिर्मांसभक्षणे ।

देवतानां पितृणाञ्च भुङ्क्ते दत्त्वाऽपि यः सदा । यथाविधि यथाश्राद्धं न प्रदुष्यति भक्षणात् ।